

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr.,
1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr.,
1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 13 Iunie st. v.

Evenimentul zilei e broșura publicată de dl Ludovic Mocsáry în cestiunea naționalităților. *)

Ne mărginim deocamdată la precizarea pozițiunii noastre față cu tendința acestei broșuri.

„Legea pentru naționalități din anul 1868 trebuie respectată, — ține dl Mocsáry, — trebuie executată în mod onorabil, potrivit cu ea silințele culturale ale naționalităților trebuie să fie spriginite din partea statului, așezămintele lor de învățământ trebuie să fie ajutate; am dis și de, că, — tot potrivit cu hotărârile legii, — trebuie să aibă în vedere cetățenii nemaghiari la numirea în funcțiunile publice...“

Toate aceste și celelalte, pe care le vrea și ține dl Mocsáry, sînt lucruri bune și frumoase, pe care le voim și noi, și nu putem decât să-i fim recunoscători d-lui Mocsáry pentru-că le recomandă.

Nu trebuie însă să-i facă nimeni iluziunea, că Românii s'ar mulțumi astăzi cu atât numai.

Dacă dintru început legea pentru naționalități ar fi fost aplicată cu bună credință, Românii încetul cu încetul s'ar fi împăcat cu pozițiunea ce li s'a creat prin ea. Legea însă n'a fost respectată, și astfel încetul cu încetul Maghiarii au pierdut și puțină încredere, de care se bucuraseră mai înainte la Români. Astăzi nu mai e vorba de concesiuni, ci de crearea unei garanții, că legile, ori-care ar fi ele, se vor aplica pe viitor cu bună credință.

În cercurile politice maghiare adeseori oamenii își dau aierul ca-și-când nici o'ar voi macar să stee de vorbă cu Românii. Adevărul e însă, că Românii nu stau de vorbă cu nimeni mai înainte de a li se fi dat această garanție.

Votul corpurilor legiuitoare, angajamentul luat de guvern nu le mai inspiră Românilor nici o încredere, căci experiența de douăzeci de ani a produs în ei convingerea, că Maghiarii fac tot numai ceea-ce vor ei, ori care ar fi legile.

Aici e cheia actualiei situațiunii politice.

*) „Nehány szó a Nemzetiségi kérdéssről.“ Irta Mocsáry Lajos, országgyűlési képviselő. Budapest. Singer és Wolfner könyvkereskedése. Ára 50 kr.

S'a produs pretutindenea sentimentul, că decând țările coroanei ungare au devenit un stat cu oare-care independență, legile nu se mai respectează în acest stat, și cu deosebire Românii foarte adeseori dic: „Legile de pe timpul Nemților nu erau atât de frumoase, dar' erau respectate și scia fiesce-care, că poate se ceară ceea-ce i-se cuvenia“.

În aceasta consistă pericolul pentru statul ungar și pentru supremația poporului maghiar și în ultima analiză și pentru noi.

Dându-și seamă despre toate împrejurările, oamenii politici ai Românilor trebuie să ajungă la convingerea, că numai făcând cauză comună cu Maghiarii poporul român poate să se susțină în mijlocul elementului slav ce-l încungiuă din toate părțile. Propagarea acestei convingeri în masele poporului nu mai e însă cu puțință, și nimeni dintre cunosătorii poporului român nu se mai îndoiesce, că astăzi Românii sînt accesibili pentru ori-și-cine, care vrea să frângă „puterea“ Maghiarilor, și să susțină mărginirea independenței regatului ungar.

Dl Mocsáry scoate cu tot dreptul la iveală cele două mii de subscrieri din albumul ce i-s'a prezentat din partea „inteligentei“ române. Subscrierile acele sînt sincere și ar fi fost oare-cum greu a găsi între Români un om, care ar fi refuzat subscrierea lui pe foile acelui album. Cu toate acestea foarte mulți dintre cei mai cunoscători oameni politici români și-au impus o rezervă hotărâtă, — mai ales pentru-că dl L. Mocsáry este unul dintre fruntașii partidului ce stăruie pentru independența Ungariei.

La 1848 Românii au fost oamenii „Împăratului“, la 1866 ei au fost oamenii „Împăratului“, și astăzi după douăzeci de ani de stăpânire maghiară, ei sînt mai mult ca ori-și-când oamenii „Împăratului“ și nu așteaptă decât un semn, ca să o dovedească aceasta.

Și câtă vreme mai putem, noi societatea cultă română, sîntem datorii a-i ține pe frații nostri împregiurul „Împăratului“ și nu putem să dăm loc presupunerii, că am fi gata de a ne uni cu un om po-

litic, care luptă pentru independența regatului ungar așa, cum o înțelege Ludovic Kossuth.

Maghiarii au avut timp destul, ca să ne ajute a le câștiga încrederea și simpatiile masele române, asupra cărora numai prin noi se poate înfrîna. Nu ne-au ajutat, ci din contră, au persecutat pe aceia dintre noi, care le-au vorbit cu inima deschisă și au încărcat cu favoruri pe aceia, care îi împingeau pe calea greșită, în care umblă.

Lucrarea d-lui L. Mocsáry poate să fie de mare ajutor pentru aceia, care doresc în toată sinceritatea rezolvarea prin bună învoială a conflictelor dintre noi și Maghiarii; de aceea noi nu putem decât să o aprobăm și să stimăm pe bărbatul ce are curajul civic de a susține în mijlocul poporului maghiar nisce idei sănătoase.

Trebuie însă să se știe, că cel puțin deocamdată Românii nu sînt accesibili pentru idea independenței statului ungar, pe care o reprezintă partidul, din care face parte dl Ludovic Mocsáry.

Revistă politică.

Sibiu, 13 Iunie st. v.

În cercurile ungare guvernamentale există dorința, de a începe fără amânare negocierile între cele două guverne asupra noului tarif vamal și de a le termina încă înainte de ferii. Guvernul ungar acceptă numai nota ministerului austriac, prin care se comunică în mod oficial schimbările ce s'au făcut în tariful vamal. „N. fr. Pr.“, din care extragem această știre, mai adaugă că e fără îndoială, că dl Tisza e gata a intra în negocieri asupra modificărilor, numai cât n'ar fi încă sigur, dacă aceste negocieri se vor face pe calea convocării conferinței vamale și comerciale sau pe calea negocierilor imediate.

Întrunirea din nou a dietei imperiale din Austria e pusă în perspectivă pe 22 Septembrie n. a. c.

„Pol. Corr.“ primește din Sofia împărtășirea, că orizontul politic al Bulgariei nu e tocmai limpede. Opiniile Pan-slavistilor au intru atîta oare-care succes, că aceia dispun de enorme mijloace materiale și risipesc banii fără nici un scrupol.

Primele hotărâri ale congresului au fost interesante. Mai înainte și mai înainte comisiunea financiară raportează, că nu poate raporta, deoarece nu i-s'au dat din partea consistorului elementele de judecată și nu poate, prin urmare, să-i facă congresului o propunere chibzuită în deplină cunoștință de cauză, cere dar', ca consistorul să fie însărcinat a-i da cât mai curînd rapoartele speciale și a-i pune la dispozițiune socotelile.

În cursul discuțiunii ese la iveală, că în consistor abia acum se lucrează la rapoartele speciale, ear' socotelile s'au pierdut.

Congresul primește propunerea comisiunii. Va urma dar' o discuțiune mai cu temei în cestiunea aceasta.

A doua hotărîre s'a luat asupra raportului făcut de comisiunea bisericească.

Raportul senatului bisericesc e după părerea unora atât de sărac în conținut, încât se propune, ca pentru păstrarea decorului bisericii el să nu fie publicat în actele congresului. Din acest raport rezultă, că s'a lucrat foarte puțin la consistor, ba a fost un an (1883), în care nu s'a ținut nici o ședință. Comisiunea propune dar', ca să se iee această cunoștință, ear' pe viitor consistorul să fie însărcinat a ține ședințele prescise în regulament.

Unii află, că hotărîrea aceasta n'ar fi potrivită cu datorile congresului de a controla ac-

tivitatea consistorului, și stăruie, ca congresul să-i reserve a lua o hotărîre mai bine întemeiată în cestiunea aceasta, după-ce se va fi informat despre cauzele neglijenței, spre a pute lua măsuri, ca în viitor să nu se mai întempele ceea-ce s'a luat în trecut.

Deocamdată se primește însă propunerea comisiunii.

Sistemul gimnasial.

Vederi pedagogice.

Post script.

(Urmare și fine.)

Scoala dar' are mai presus de toate să desvolte aptitudinile moștenite dela progenitorii sei.

Aceste sînt la fiesce-care copil ceva individual, și astfel și creșterea, și instrucțiunea are să fie individuală, adaptată la firea fiescărui îndeosebi. Știința caută însă regulile generale, ceea-ce este potrivit pentru cei mai mulți, și așa și în pedagogie întrebarea cea mare este: cum trebuie să procedem, ca la cei mai mulți tineri să producem o dezvoltare firească, sănătoasă, normală a aptitudinilor intelectuale?

Cel mai bun mijloc e studiul limbilor clasice, gimnastica întăritoare ce se face prin acest studiu! — așa au răspuns cele din urmă trei secole.

Se poate că este un mijloc mai bun ca

pul. Întocmai precum nu se tem de nici o crimă, ba nici chiar de ucidere, când e vorba de ajungerea scopurilor lor, ceea-ce s'a dovedit de curînd și cu privilegiul alegerilor; până-ce guvernul se ține strict de marginile stabilite prin lege, ceea-ce oblesce o largă cale propagandei anarhistice.

Panslavistii — i-se comunică mai departe corespondenței numite — și-au înființat un anumit birou de presă pentru Bulgaria, în care lucrează consulatul rusesc și toți funcționarii și ofițerii rusesci, care n'au aflat în Bulgaria vre-o existență corespunzătoare dorințelor lor, precum e spre pildă generalul Soboleff etc. Acest birou fabriciază corespondențe, pentru care jurnalele lui Zankow îi dau materialul, și le expediază pe acele la „Moskowskia Wiedomosti“, „Novoe Vremia“ etc.

Congresul național-bisericesc gr.-or.

Raport special al „Tribunei“.

Ședința V dela 12/24 Iunie 1886.

Deschidându-se ședința la 11 oare înainte de amiază se citește protocolul ședinței premerse și se autentice.

Credenționalele deputaților Dionisiu Poenariu și Ioan Papp se transpun comisiunii verificatoare.

Presentând prezidiul cererile de concediu ale deputaților I. Popovici Dessean și Ioan Papp, celui dintău i-se acordă concediul cerut pentru întreaga sesiune, ear' cât privește pe deputatul Ioan Papp, rezolvarea aceleia se ține în suspens până la verificarea lui.

Petițiunea unor locuitori din comuna M. St.-Georgiu în cauza procesului cu preotul I. Runcan se transpune comisiunii petiționare.

Raportul comisiunii financiare, deputatul Eugen Brote prezentează în numele comisiunii congresului următorul „raport urgent“:

„Mărit congres!“

„Comisiunea financiară, întrînd în examinarea unicului act încredințat ei, a raportului general al consistorului metropolitan ca senat episcopesc, a întîmpinat unele nedumeriri și greutăți, cari nu s'au putut înlătura nici prin informațiunile date verbal prin secretarul metropolitan și funcționarii casei metropolitane, astfel comisiunea n'a putut până acum lua nici un conclud meritoric asupra acelui raport general.

„Deoarece numai prin rapoartele speciale ale consistorului metropolitan, ca senat episcopesc — rapoarte — a căror așternere se pune în vedere, — comisiunea financiară ar pute câștiga necesarele informațiuni exacte și autentice; deoarece aceste rapoarte speciale pană astăzi nu

acesta. Se poate, dar' aceia, care o susțin aceasta, au să ni-l arăte. Științele pozitive nu sînt. O experiență de câteva decenii ne-a convins, că prin studiile aceste firea omenească se coboară dela înălțimea ideală, în care a ținut-o clasicitatea, pană în cercul maxim, unde se varsă sânge omenesc pentru mulțumirea omului.

Sînt aptitudini, pe care științele pozitive le lasă să se atrofieze; nici studiile clasice nu le desvolte pe toate, dar' desvolte pe cele mai multe. În aceasta consistă valoarea lor educativă.

Un om dezvoltat în o bună școală gimnastică, nu știe nici să cosească, nici să bată cu ciocanul fierul pus la baros, are însă musculatura dezvoltată și sistemul nervilor motori astfel deprins, încât poate să dispună totdeauna de întreaga sa forță musculară și în timp scurt învață și cosește mai bine ori bate mai bine cu ciocanul decât cel ce a cósit ori bătut cu ciocanul toată viața lui, dar' n'a trecut prin școala gimnastică.

Tot astfel studiile clasice nu ne aduc nici un folos practic, dar' acela, care le-a făcut, dispune de aparatul gândirii, învață mai lesne, înțelege mai ușor și poate să pună el de el într-un sistem unitar și să dispună de ceea-ce a învățat.

E însă în sufletul omenesc cu deosebire o parte, pe care științele pozitive o lasă în părginire, precând studiile clasice o desvolte, tocmai

Foiața „Tribunei“.

Din galeria congresului.

Oameni noi. Pentru ședința a patra au mai sosit dl Aureliu Suciu din Arad și dl P. Opris, un nume cunoscut în viața noastră publică, ear' la ședința a cincia am vădut pe dl Iosif Gáll și pe dl N. Zigre, acest din urmă reprezentant din părțile orădane.

Dintre domni Mocionesci n'a sosit încă nici unul, și a început a se da expresiune temerii, că ilustrii nostri conducători nu vor eși nici astăzi din rezerva ce și-au impus-o în timpul din urmă.

Temerile au fost neîntemeiate: pentru ziua de astăzi au sosit d-nii Anton, Alexandru, Zeno și Eugen Mocioni.

* * *

Pălăria scîntă a fost pusă și pentru ședința a cincia tot în virful crucii. Nici că poate să fie pentru un bărbat podoabă mai mare ca consecuența și hotărîrea virilă. Din întîmplare însă s'a găsit între deputați unul, om de fire mai domoală, care a luat pălăria din virful crucii și a pus-o lîngă celelalte.

Altfel pălăria e de paie și de culoare brună.

* * *

au prezentat congresului și prin urmare nici comisiunii: comisiunea financiară și-a suspendat activitatea sa până la primirea acelor acte și propune,

ca consistorul metropolitan, ca senat episcopesc, să fie recercat a prezenta cât mai îngrabă toate actele din raportul său, destinate pentru congres cu deosebire rațiunile averii metropolitane.

Fiind din partea prezidiului recercat a da deslușiri mai amănunțite, E. Brote dă, că el ca referent al comisiunii numai puține are de a adăuga. A dat de greutate, care se rapoartă la administrarea averii metropolitane. În vederea împregiurării, că vor exista și rapoarte speciale, comisiunea a creșut de bine a nu se propuna până nu se vor prezenta acele rapoarte, — roagă pe Măritul congres, ca să se privească propunerea comisiunii de un fel de ursoriu, — și o recomandă spre primire.

Dr. Gáll e de părere, să se delibereze acele puncte din raportul consistorului, care n'au lipsă de rațiocini și propune, ca comisiunea financiară să fie însărcinată, a-și continua activitatea, deoarece are destul material de deliberat și până atunci, până când i-se vor preda rațiociniile speciale amintite în „raportul său urgent“.

Rădulescu spriginesce propunerea dlui Dr. Gáll.

Dr. Coriolan Brediceanu propune, ca raportul urgent al comisiunii financiare și propunerea cuprinsă în acela să se pună la ordinea zilei pentru proxima sesiune.

Ne mai fiind alții înșinuati a vorbi, Dr. Gáll crede, să se rezolveze astăzi propunerea comisiunii și să nu se mai amâne pe mâine.

Eugen Brote: Pentru a judeca activitatea consistorului ca for administrativ avem lipsă de date. Neavându-le acele, nu ne-am putut pronunța. Afară de aceasta ne-a venit la cunoștință, că consistorul metr. foarte puțin s'a ocupat cu banii metropolitani. Am mai auzit și aceea, că o însemnată parte a rațiociniilor s'a pierdut și vor trebui să se facă nouă. E vorba de concluse meritore, ear' acele nu se pot aduce, dacă n'avem la mână rațiociniile cerute. Recomand spre primire propunerea comisiunii.

Punându-se la vot contrapropunerile deputaților Dr. Gáll și Brediceanu, cad amândouă, — și primind propunerea comisiunii, congresul recercă pe consistorul metropolitan, ca senat episcopesc, a prezenta cât mai îngrabă toate actele din raportul său destinate pentru congres, cu deosebire rațiociniile averii metropolitane.

La propunerea comisiunii verificatoare prin raportul său dl R. Patița se verifică deputații mireni Dr. Absolon Todea și Teodor Papp. Același raportor propune, ca — aflându-se o mulțime de greșeli esențiale în protocoalele de alegere — alegerea deputatului mirean I. Bica din cercul electoral al Belului să se nimicească și să se ordoneze o nouă alegere; totodată să se îndrume respectivul consistor diecesan a face atenți și responsabili pe conducătorii acelor tinuturi pentru neobservarea prescripțiilor legii la alegerile de deputați.

Nicoară e pentru propunerea comisiunii în ceea ce privește partea ei cea dintâi.

Nic. Zigre ar fi așteptat, ca comisiunea să fi scrutat deamănuntul actele și să fi constatat, care dintre protocoalele de alegere sunt valide și care defectuoase. El propune, să se remită actele privitoare la această alegere comisiunii

verificatoare, ca examinându-le mai deamănunt să se facă calculul voturilor valide, să constată pe baza acelor rezultate real al alegerii și să prezenteze congresului o nouă propunere motivată.

Patița: Nu este nici o cuvertă la act, toate protocoalele sunt subscrise de un scriitor de nume, dar' nu se constată nicăieri, că cine e acela.

Dr. Gáll: § 11 din regulament pentru afacerile interne ale congresului arată apriori, că se se casseze alegerea acolo, unde sunt prea multe irregularități. Cu toate acestea trebuie să fim cu considerare la inteligența puțină din acel cerc. Nu trebuie să fim atât de severi acolo, unde nu există nici un protest. Sunt în contra cassării alegerii.

Mai vorbind în contra propunerii comisiunii V. Babeș, ear' pentru comisiune d-nii Cosma, Cristea și Dr. Gáll, dl Rădulescu face contrapropunere numai în ceea ce privește partea a doua din propunerea comisiunii privitoare la desaprobararea procedurii conducătorilor acestei alegeri, și propune, ca această parte a propunerii comisiunii să nu se primească.

Terminându-se discuțiunea, se pune la vot propunerea deputatului N. Zigre și cade; de asemenea cade și partea a doua din propunerea comisiunii, hotărându-se cassarea alegerii de deputat mirean în cercul electoral al Belului, diecesa Aradului.

La ordinea zilei se pune referada comisiunii bisericicești, despre care vom raporta în numărul de mâine.

Ne-am procopsit!

(Urmare și fine.)

„Industria amenințată în existența sa are lipsă de un debușeu nou. Acesta însă numai atunci și-l poate asigura dacă va documenta că este în stare să producă mărfuri după trebuința noilor consumatori. Până atunci ori-ce mijloace sunt de valoare problematică, și ori-ce încercare, zadarnică.“

„Pentru a proba această destoinicie ar fi de recomandat — și credem că aceasta este și părerea oamenilor de încredere exmiși — instituirea unui birou comercial mic dar' activ la Brașov, care cu cheltuieli de 6—8 mii floreni pe an și în colaborare cu delegații industriașilor să înceapă legături comerciale în țeară și străinătate, sub care înțelegem mai ales Serbia și Bulgaria. Cu cât va lucra mai energic acest aparat, cu atât va produce rezultate mai mari. Mână în mână cu acest birou ar trebui să câștige industriașii mici mijloacele de lipsă, ca să poată călători prin țeară și astfel să studieze gusturile și trebuințele diferitelor ținuturi. Prin aceasta ei ar fi aduși în pozițiunea de a putea da produselor lor forma corespunzătoare pretențiilor consumenților. Dacă acest birou prin câștigarea de legături nouă comerciale și prin răspândirea cunoștinței produselor ardele-nesci, va documenta destoinicia industriei din cestiune și dacă de altă parte se vor face schimbările de forme în confecționarea acelor produse, se înțelege de sine, că va trebui venit întru ajutor și cu un credit ieftin și cu alte instituțiuni comerciale, cu deosebire de acelea, care înlesnesc comunicațiunea.“

de întrebarea: Ce avem să mai adăugăm la studiile clasice, petru-ca sistemul să fie complet?

Scim un om, mort acum, ateu și socialist, care, ajuns ministru de culte, voia să scoată studiile clasice din gimnasia, dar' să le impună în școlile secundare de fete, pentru-că, dicea el, femeile sunt în societate partea, care trebuie să se desvolte în direcțiune ideală. Omul acesta era în curentul ideilor moderne, scia ce vrea și undoresce să ajungă.

Dar' cât pentru noi îndeosebi, toată discuțiunea nu are decât o importanță academică. Trăim în o țeară, care nu ia parte la viața culturală a Europei, în mijlocul unei societăți, care nu se preocupă de cestiunile ce agitează opiniunea publică a popoarelor cu tradițiuni culturale. În Ungaria așezămintele de învățământ nu au menirea de a desvolta aptitudinile generațiilor tinere, ci sunt organizate anume, ca să împedecă desvoltarea firească și să preocupe tinerimea într'un anumit sens.

Putem noi să discutăm cât ne place; nouă deocamdată nu ne este iertat să profităm de experiențele Germanilor atât de preocupați de cestiunile pedagogice: n'avem să formăm oameni, ci să croim cetățeni după porunceală pentru un stat imaginar, care nu există, n'a existat și nici va exista vre-odată.

S.

„Cu aceste — scrie corespondentul nostru brașovean — am fi arătat măsurile, care sunt de luat pentru câștigarea de piețe statornice. Rămâne să mai discutăm acele mijloace, care trebuie aplicate pentru evitarea lipsei momentane. Aceste mijloace sunt foarte puține. Nu este alt expedient decât ca statul să însărcineze pe industriașii strimțorați cu furnisări, pe care le vom numi în cazul de față „muncă de vreme de lipsă.“ Astfel industria ar fi adusă în poziția de a putea răbda câtva, până când se vor putea câștiga piețe nouă.“

„Statul poate da de lucru postăvarilor, curierilor și ciobotarilor, le poate veni în ajutor prin reducerea tarifelor de transport și concederea importării materialului brut din Basarabia-rusească. Astfel aceste industrii vor putea suporta dificultățile stadiului de tranziție și eventual pot deveni un factor pentru aprovizionarea Ungariei, ceea ce până acum nu au fost.“

„Dacă se va grăbi guvernul să iee măsurile indicate de noi, dacă va procedea în mod rațional și va face ceea ce greutatea momentului pretinde, atunci se poate încă salva industria amenințată dela granița Ardealului și tendințele României, de a amăgi pe industriași ca să emigreze, vor rămâne fără efect.“

În sfârșit în ultimul număr al lui „Pester Lloyd“ aflăm și anunțarea măsurilor guvernului precum urmează:

„În interesul industriașilor transilvăneni amenințați în existența lor prin războiul vamal cu România, ministrul de comerț a provocat pe comitele-suprem al Brașovului ca acesta să stăruască în cercurile interne mai ales în camera comercială și diferitele societăți de industriași, ca aceștia să aleagă bărbați de încredere pentru crearea unei mari agenții comerciale. Această agenție va fi chemată să câștige industriașilor piețe nouă și să le procure mostre și comande. E vorba ca această agenție să fie un organ mijlocitor pentru desfacerea produselor industriale. Spesele acestei agenții le va purta până la alte statul. Importarea lânii țigae din Basarabia-rusească a conces-o guvernul, prelângă observarea măsurilor veterinare, cu intrarea pe la Orșova.“

Vă se dică din toate aceste rezultă că industria ardelenască, în deosebi secuiască și brașovenească este desvoltată anume pentru trebuințele României. Vă se dică altă piață până acum nu s'a putut afla pentru ea, eară guvernul nostru face și el ceva, *ut aliquid fecisse videatur*.

Câteva cuvinte despre cestiunea naționalităților.

De Ludovic Mocșary.

Între alte lucruri de mare însemnatate, care s'au discutat în sesiunea trecută a parlamentului cuprinde un loc important cestiunea naționalităților. Organizarea jurisdicțiunii și a comunelor, gloatele, creditele suplimentare, tariful vamal și afacerea Hentzi au provocat o serie întreagă de discuțiuni interesante și scene emoționate, după care acum în momentul închiderii ușii se pare a se da uitării discuțiunile despre naționalități, care s'au desvoltat când cu desbaterile asupra bugetului. Dară în scurtă vreme soarta punerii *ad acta* va arunca vëlul peste toate aceste afaceri și dacă ne vom uita din oare-care depărtare la ele, eară se va ivi dintre toate cestiunea naționalităților precum se ivesc dealul, pe care nu-l vedem până nu ne depărtăm dela poalele dălmelor, care stau înaintea lui.

De multe-ori s'a dis, că afară de așa numita cestiune de drept public, adică afară de relațiunile stabilite cu Austria nu avem cestiune mai gravă, ca aceea a naționalităților. Dar' noi încă nu ne-am făcut socoteala cu importanța ei cea mare. Nici acum nu ne scim afla în situațiunea cea nouă, care ne-a creat-o pătrunderea și la noi a progresului general în cultură și ridicarea la valoare a egalității de drepturi. Ne aflăm în o situațiune schimbată din temelii. Prin mișcările naționale la noi și aiurea au ajuns la revizie faptele împlinite înainte de o mie de ani de migrarea ginților. Cicatrice de mult vindecate au erupt ca răni nouă și în fața lor a dispărut timpul cel îndelungat. Situațiunea nouă a creat concepte nouă, care au devenit principii și aduc cu putere ireversibilă o politică nouă la ordinea zilei. Dar' sentimentele cele vechi nu voiesc să cedeze și se află în luptă tare cu cerințele situațiunii.

Pe națiunea maghiară o așteaptă un lucru mare, ea trebuie să-și întemeieze a doua oară patria.

E de lipsă să afle cum trebuie organizat acest stat, ca să nu fie numai un conglomerat de naționalități, care acum stau separate una de alta și în sine consolidate, ca materialul adunat la o

clădire, ci să fie și să rămână un întreg organic, pe care îl ține o putere internă la olaltă, o putere care străbate pretutindenea. A duce aceasta în deplinire nu poate fi datorința altuia, decât a rasei maghiare, care în prima linie a întemeiat această patrie și în decurs de 1000 de ani a susținut-o; continuitatea dreptului acestuia trebuie să o susțină și o poate susține, căci are în mână supremația, pe care nime nu o poate trage la îndoială și nici nu o trage.

Este însă sigur, că puterea nu se poate susține decât cu mijloacele, cu care s'a câștigat; numai cu mijloacele, cu care a săvârșit întemeierea cea dintâi poate națiunea maghiară să ducă în deplinire întemeierea a doua. Nu este de lipsă și nu este nici permis, ca să-și ese din fire, să se abată din calea virtuții sale străbune. Șovinistii o sfătuiesc și se îndeamnă unul pe altul, că ori-ce mijloc este bun, care înaintează cauza maghiarismului, sporirea numerică a rasei maghiare. Să nu asculte la astfel de șoptiri! Forța, și mijloacele presiunii sunt ale Rușilor și Prusienilor, dară noi chiar și dacă ar fi consult să le întrebunțăm am' fi „țușeri“ în întrebunțarea lor, pentru-că nu se unesc cu firea Maghiarului. Nu fără cauză s'a numit națiunea noastră „generosa gens“, nu fără cauză vorbește înșiși Sârbii — după-cum se poate ceti mai la vale într-o telegramă din Vêrșet — despre „virtutea cea frumoasă glorificată în istorie“, se rămânem cum dice proverbul nemțesc la calapodul nostru propriu, să rămânem drepti, și dreptatea va fi în cestiunea naționalităților politica cea mai bună.

(Va urma.)

Cronică.

Certificate de proveniență pentru Turcia. Primim dela camera comercială din Brașov următoarea scrisoare: În urma rescrip-tului înaltului minister de agricultură și comerț adresat camerelor comerciale în 8 al curentei Nr. 31529, se face cunoscut, că Turcia din motivul, că dela 21 Iunie a. c. intră în vigoare o urcare a vămilor față cu România, a ordonat ca mărfurile de proveniență din țările, cu care are convenție, la intrarea lor în Turcia prin porțile Mării, negre numai atunci să se taxeze cu vămile convenționale, dacă vor fi provădute cu certificate de proveniență. Aceste certificate trebuie legalizate sau prin consulatul din locul provenienței, sau dacă acolo nu este consulat, prin oficiul de vamă dela intrarea în țeară.

*

Representațiune teatrală de diletanți în Sibiu. O societate constituită din tineri români din loc va reprezenta Duminică în 15/27 Iunie a. c. în grădina „Hermann“ următoarele două piese teatrale: „Arvinte și Peștelea“. Vodevil într'un act, de V. Alexandri și „Vlăduțul Mamei“. Comedie cu cântece într'un act, de I. Lupescu. — Începutul la 8 oare seara. Bilete de intrare se pot căpăta la librăria archidieceșană, la „Institutul tipografic“ și seara la cassă. Venitul curat e destinat în favorul „Corului plugarilor români“, ce se va înființa la biserica gr.-or. din suburbiul de jos de aici. — Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale diaristică.

*

Foc în Poplaca a izbucnit ieri pe la 6 oare d. a., care, precum ni se spune, a nimicit vre o 9 case.

*

Reuniunea sodalilor români din Cluj invită la „Petrecerea de vară“, care o va arangia Luni în 28 Iunie st. n. 1886, în favoarea fondului său în grădina la „Capul turcesc“ (Törökfő). Începutul la 6 oare d. a. Prețul intrării: 50 cr. de persoană. Cluj, în 18 Iunie 1886. Pentru comitetul reuniunii: Basiliu Poadoabă, președinte; Iacob Murășan, secretar; Stefan Havași, cassar; Alexandru Tătar, controlor. Cu această ocaziune elevilor meseriași li se vor împărți vestimente de vară, ear' ei se vor produce cu cântece și perorări. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale diaristică. Participatorii își pot aduce victualii (mâncare).

*

Exundările din Bănat. De pe terenul inundat de lângă Timiș s'a scurs apa, dar' pe cel de lângă Bega, precum în comunele Utvin, St.-Mihailul-românesc și Freidorf apa stagnează. Preste tot 4000 jughere de pământ se află și acum sub apă. În urma ploilor continue Timișul și Bega ear' au început a crește. Așa se scrie din Timișoara în 23 Iunie.

*

Grindină. Ni se scrie din Măgherat, că în 21 l. c. n. a cădut peste acel ținut o grindină de mărimea nucilor, care a devastat sēmănăturile și vîile în așa mod, încât nu mai este speranță nici de seceriș nici de cules. Paguba cauzată se extinde preste hotarele Șiriei, Galșei și Muschei, mai greu însă a suferit hotarul Măgheratulului și promontorul Pancotei.

*

Falsificatori de bani. În Cernăuți s'a urmat înainte de asta cu doi ani cercetarea contra Ovreilor Mayer Berl, Peisah Grimmer, Șmil Goldberger, și Israel Grimmer, falsificatori de bilete de bancă. În anii din urmă Bucovina și Galiția erau inundate cu bani falși au-

partea, asupra căreia stăruie amicul nostru din Viena.

Chiar admitînd, că sentimentul religios nu este una dintre pornirile primitive ale omului, veacuri îndelungate omenirea a fost purtată de acest sentiment, a vîrsat șiroaie de sânge sub stăpînirea lui și inspirată de el a creat cele mai mărețe opere ale ei. Nu se poate, ca toate aceste să se fi petrecut, fără-ca să fi rămas urme foarte pozitive în organismul speciei noastre: copilul, care se naște astăzi, are chiar în clipa nașterii lui înclinarea de a fi ceea ce au fost, dacă nu părinții, bunii ori străbunii lui, un om mînat orbiș de un avînt spre ceva nepetruș de mîntea omenească, ceva mai presus de toate.

Crescerea, instrucțiunea poate să oprească această înclinare spre ideal în desvoltarea ei, dar' nu poate s'o stîrpească, și nu poate să fie nimic mai concludent ca fanatismul ateist, mânia oarbă cu care necredinciosul persecută credința, intoleranța preinșilor liber cugetători, care nu pot suferi, ca alții să creadă ceea ce vor ei.

Studiile clasice desvolată înclinările spre ideal ale omului, și nu este cu puțință, ca cineva să se încălzească pentru cultivarea sentimentelor religioase, fără-ca să fie pîrtinitor al studiilor clasice. Încă odată, aceste studii nu ne dau tot, dar' ne dau foarte mult, și în șirul ideilor conservatoare nu poate să fie vorba decât

striaci. În urma verdictului juraților, tribunalul a condamnat pe acușai la doi și la patru ani muncă silnică.

*

Pretendenții expulsați din Franția sînt: 1. Contele Ludovic Filip Albert de Paris, șeful familiei de Orleans și fiul acestuia Ludovic Filip Robert, duce de Orleans. Cel dintău este născut la 1838, al doilea la 1865. 2. Prințul Napoleon Iosif Carol Paul Bonaparte, născut la 1822 și fiul seu Victor Ieronim Frideric Bonaparte, născut la 1862.

*

Ciocnirea la Chitila tot a fost. În privința nenorocirii ce s'a întâmplat Sămbătă seara aproape de Chitila, pe linia ferată în construcție, care duce la Călărași, „Răsboiul” află următoarele amănunte: Un tren al fortificațiilor militare, având mai mulți lucrători întrînsul, s'a ciocnit cu un alt tren al noelor construcțiuni înărcat cu pietriș. Una din locomotive a fost răsturnată și vre-o deșe vagoane sfărîmate. Doi din lucrători au murit, unul din ei chiar a murit pe loc, ear' alți deșe au fost grav răniți. Dl Dr. Râmniceanu și dl procuror Andronescu au fost la fața locului pentru a da ajutoarele necesare răniților și a constata faptul. Răniții au fost aduși la spitalele din capitală.

*

Pentru expoziția dela Craiova ce se va face la toamnă, județul Dolj a subscris 5000 lei și comuna Craiovei 3000 lei.

*

Kraszewski curentat. Renumitul scriitor polon, Dr. de Kraszewski, care pentru crima de înaltă trădare a fost condamnat în Germania la 3 ani și 6 luni de închisoare și se afla deja sub pedeapsă, a obținut un concediu din închisoare, dar' după expirarea concediului nu s'a mai reîntors. Pentru aceea acum se curentează decătră procuratura generală a Germaniei.

*

Cheltuielile regelui Bavariei. S'a calculat, că dela urcarea sa pe tronul Bavariei, regele Ludovic II a cheltuit, numai pentru construirea palatului dela Hohenschwangau și pentru Herren-Chiemsee, precum și pentru salariile funcționarilor, 102 milioane de mărci.

Apel cătră publicul român.

Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român, apărînd însemnătatea deosebită a femeii pentru creșterea indivișilor și prin urmare pentru întreaga creștere și pentru viitorul unui popor, a decis în mai multe adunări generale înființarea unei școale române superioare de fete în Sibiu. Edificiul frumos școlar, acomodat cerințelor, ce se pot face atât din punct de vedere al instrucțiuni, cât și din punct de vedere al igienei școlare, este pe terminate, ear' toate celelalte pregătiri sînt astfel de înaintate, încât cu începerea anului școlar 1886/7 atât școala, cât și internatul împreunat cu ea, se începă a funcționa.

Școala aparținînd categoriei școalelor numite prin legea de stat, școale civile, are de scop a da o cultură generală, decăt care mai înaltă nu se poate da fineii în școalele publice existente în patrie, și totodată a oferi ocaziune pentru dobîndirea de cunoșcințe folositoare în ceea-ce privește practica vieții, care până acum a fost prea puțin luată în considerare. Ear' internatul intenționează a oferi copilelor, ce vor veni din afară de Sibiu, îngrijirile trebuincioase în cele mai favorabile condițiuni.

Astfel școala și internatul, făcînd cu puțință de a-și câștiga nu numai o cultură generală temeinică, o pregătire specială corăspunzătoare pentru trebuințele vieții și o bună îngrijire din punct de vedere material și moral, așa precum o ofer cele mai bune institute străine de felul acesta din patria noastră, ele vor avé fața cu acestea avantajul acela, că mai ofer și ceea-ce aceste nu pot oferi, adică: creștere în conformitate cu cerințele vieții poporului român și cultivarea limbei și literaturii noastre române.

În urma voturilor adunărilor generale, creșdînd dar' asociațiunea a răspunde unei trebuințe adînc simțite și generale a poporului român, ea se crede îndreptățită a aștepta se se vadă sprijinită în lucrarea sa de publicul român prin aceea, că toți din toate părțile se vor grăbi a-și trimite fetele lor la școala asociațiunii și a le încredința îngrijirii din internatul înființat de dînsa.

Și până la informațiuni mai amănunțite prin publicarea statutului de organizare, și a planului de învățămînt, după obținuta aprobare dela locurile mai înalte, ne luăm voie a aduce la cunoșcința publică condițiunile principale pentru primirea în școala și în internatul asociațiunii.

Pentru primirea în școala civilă se cere atestat despre absolvarea celor IV clase primare cu succes suficient, eventual atestat de pe o clasă mai înaintată, care dă dreptul de a întra în clasa corăspunzătoare mai înaintată a școalei civile. Dacă aceste lipsesc, facultatea de a pute fi primită în școala civilă, se va dovedi prin un examen de primire. Elevele școalei civile vor avé se plătescă un didactur de 2 fl. pe lună, și odată pentru totdeauna o taxă de înmatriculare de 2 fl. v. a. Pentru elevele cursului complementar didactur se compută cu 5 fl. pe lună și persoană.

Elevele, cari voiesc a fi primite în internat, unde prelîngă cost, cuartir, încălțit, luminat, spălat, îngrijire în cas de boală, li se ofere ocaziune a învăța limba germană și franceză în conversație și lucruri trebuincioase în economia casnică și viața socială, vor avé se plătescă

afară de didactur și taxa de înmatriculare, și o taxă lunară, anticipando, de 20 fl. v. a., rămânînd, ca pentru trebuințe speciale cu privire la limba franceză și musica instrumentală, se se plătescă oare-care cuotașiunii speciale, moderate, ce se vor stabili din cas în cas prin cînțelegere cu părinții.

Elevele externe, ce și cele interne, vor avé se fie provădute din al lor cu cărțile trebuincioase și materialul recerut pentru instrucție și pentru lucrul de mână, la care, pentru cele interne, se adaugă încă:

1 țol sau 1 saltea pentru așternut, 1 cuvertură de pat, 2 perini, 4 fețe de perini, 1 plapomă sau țol de acoperit, 4 cîrșafuri (lînluri lepedee), 4 stergare, 4 serviete, 1 sac pentru rufeile întrebunțate, apoi cuțit, furculiță, lingură, linguriță, perie de dinți și săpun, care toate rămân proprietatea fiecărei eleve.

Pentru părinții, cari ar dori ca și cursul celor 4 clase primare se se facă tot în limba română, observăm, că școala reuniunii femeilor române din Sibiu, funcționînd și de aci încolo și fiind a se adăposti și ea în edificiul școlar al asociațiunii, va oferi instrucția primară recerută, ear' internatul asociațiunii va oferi îngrijirile trebuincioase întocmai ca și pentru elevele școalei civile și în aceleași condițiuni.

Deoarece-ce însă mai ales acum la început greutățile sînt mai mari în ceea-ce privește întocmirile internatului și instituirea personalului necesar didactic și de supraveghiere, Onoratul public, care reflectează la școala și internatul asociațiunii, pentru mai deplină orientare a comitetului, este rugat a grăbi cu însușirea copilelor, **până cel mult la 15 August st. n. a. c.**

Diua deschiderii internatului se va notifica de timpuriu din partea comitetului părinților copilelor însușate.

Din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român,” ținută la Sibiu în 21 Iunie 1886.

Iacob Bologa m. p., Dr. D. P. Barcianu m. p.,
vice-president. secretar.

Românii la dl Pasteur.

„Românul” din București primesce din Paris următoarea corespondență cu data Paris, 15 Iunie a. c.:

Cu trenul accelerat de astă seară (8 oare și 40 minute) se reîntorc în țeară și cele două femei din Vaslui, care nu putuseră se plece la 5 l. c. cu ceialalți convalescenți. Dacă nu s'ar fi întemplat nenorocirea, ca una din aceste femei se-și peardă copilul, și dacă bietul I. Gagu n'ar fi avut trista soarte se moară departe de ai sei, transportul de astă seară al doctorului Brailov era se se fi compus din „patru” inși. Dar' teribila boală a trebuit se-și incasseze și acest scump procent de victimă, cu toate inoculațiunile Pasteuriene.

Acum, când unii din bolnavii trimiși de guvernul român, sînt deșe sănătoși pe la vetrele lor, alții se reîntorc deșe, ear' preste alții s'a închis mormîntul, cred că ar fi timpul se se trimite cîteva rînduri în privința pacienților „români”, cari s'au aflat în cura dlui Pasteur.

Cum ați anunțat deja în diarul d-voastre, dinși erau în număr de „opt”, „doi” au pornit din București, ear' din Vaslui au plecat cinci, și cu nenorocitul Gagu șese. Numele și locurile unde a fost mușcat fiecare din ei, le-am aflat precum urmează:

1) „N. Stînghe”, doctorand în medicină, mușcat în palmă; 2) „I. Șioneriu”, doctorand în medicină, mușcat de un deget; 3) „I. Graur”, agricultor, mușcat prin haine de pînțece; 4) „Iosif Gulde”, German din Württemberg, mușcat ușor în palmă; 5) „I. Gagu”, agricultor, mușcat de umărul feții; 6) baba „Makedona”, mușcată de mână; 7) „Zamfira Ghica” Țigancă, mușcată de ante-brăț prin haine; și 8) „Maria Kinsky, Unguroaică din Pesta, mușcată în palmă.

Cei 6 din urmă au fost mușcați de unul și același căne!

Sosiți la Paris pe la 25 Maiu, mușcații au tras la un hotel de pe bulevardul St. Michel Nr. 41, al cărui intendent e un Român anume Bica, de origine 'mi-se pare din Tîrgoviște. Chiar în diua sosirii lor, s'au supus cu „toții” inoculațiunii obișnuite, împreună cu Dr. Brailov, atașat oficial prelîngă pacienți încă dela plecarea lor din România.

A doua di, femeia Kinsky făcînd un copil în spitalul de nascere, unde a fost transportată în preștiuă, n'a mai putut fi inoculată cu virus preventiv, ci numai ceialalți 7 și cu dl Brailov. Astfel au mers lucrurile deșe di de a rîndul, în intervalul cărora se terminară cele 10 inoculațiuni succesive și de diferite grade de concentrațiuni.

După-cum aflai însă, dl Brailov a insistat se se facă încă o inoculațiune în plus: „a 11-a”. La aceasta nu s'au supus însă d-nii Stînghe și Șioneriu, ci numai ceialalți bolnavi împreună cu dl Brailov, care în chipul acesta a arătat cu sine însuși, că organismul nostru ar pute suporta, fără se fim mușcați de un căne turbat, chiar și o inoculațiune cu virus rabric mai forte, dacă însă mai nainte au procedat 9—10 inoculațiuni pregătitoare. Din parte-'mi însă nu vîd folosul practic al unor astfel de inoculări anticipative, pe cătă vreme se scie, că însuși dl Pasteur anunțase că metoda lui are de scop a „preveni turbarea după mușcare”, și nici decum „înainte” de a fi mușcat cineva de un căne turbat. Virusul rabric al dlui Pasteur „nu e un vaccin”, cum e d. ex. cel al variolei, care ni se inoculează cu scop, de a ne preveni de boala vîrsatului.

Bulionul sterilizat și conținător de microbi, luați din o pîrtică de mîduvă a spinării unui iepure mort de turbare, se injectează celor mușcați de căni turbați, cu scop, se vede, de a com-

bate „microbi virulenți întrăi” în organism prin rană; întocmai cum ne apărăm în contra „lupilor”, ce au năvălit în stănă, cu nise „câni crescuți pentru apărarea stănelor”. Dar' se pare, că dl Brailov a voit se-și provață stăna cu căni încă de pe acum. Prevederea e bună, numai se nu îmbetrănească „câni” și se le cadă colții înainte de venirea „lupilor”.

Dar' cestiunea aceasta are încă o față, aceea a expunerii personale a D-ului Brailov, și din acest punct de vedere d-sa e de feliicitat, mai ales, că după a I, VII și XI inoculațiune anticipativă, după-cum am aflat, simțise oare-cari vii indispozițiuni. Ce nu face însă cineva pentru știință, mai ales când e și doctor?

Dar' se reluăm firul narațiunii. Pe lăusa, (prima care 'i-a venit până înainte lui Pasteur), o lăsasem. A 2-a inoculațiune 'i-s'a făcut a 5 di, ear' celelalte unspredece, pe rînd cu mici intervale.

Astfel cura preventivă s'a terminat cu unii în diua de Ispas, cu alții a doua di, și numai cu femeia Kinsky ceva mai în urmă.

Acum era vorba de plecare. Designați pentru reîntorcerea în țeară pe diua de Vineri, (4 l. c.) erau următorii: Stînghe, Șioneriu, moș Graur, baba Makedona, I. Gagu și Iosif Gulde. Călătoria însă s'a amînat, prin o întemplare oare-care, pe a doua di. Întemplarea aceasta 'i-a scăpat pe cei 5 de a avé tovarăș de drum pe nefericitul Gagu, căruia semnele de o apropiată turbare 'i-se iviseră stăncă de Sămbătă dimineața. Astfel, 'mi-se spuse, nu putea se se spele dinineapă pe ochi. Când punea mîna în apă rece, îl apucau fiori și 'i-se contractau laringele și faringele. A încercat se se spele și cu apă caldă, și-și închidea ochii înadîns, ca se nu vață apa, dar' tot înzadar, căci când simția apa la degete, îi venia se fugă. Dar' nu numai apa n'o putea suferi, ci nici un alt lichid. Se iee vre-un rachiu, ori vre-un medicament: Doamne feresce!

Simptomele accentuându-'i-se tot mai tare, sîrmanul Gagu pe la 2 oare d. a. fu dus de dl Bica cu șoseli, cu momeli până la spitalul „Hotel-Dieu”, unde 'i-se dete o cameră specială. Întrînd în ea ofta adînc și dișe arătînd spre pat: „Uite patul meu de moarte!” Începu apoi se se vaiete, că cine păcatele 'i-a pus se se arete „stăpînirii”, că a fost și el mușcat; că se putea vindea în Vaslui: că el n'are nimic, că nu e turbat, că nodul ce-'l strînge în gît îi va trece lui până acasă. Prin urmare mai bine se-'l lase se plece, se-și vață femeia și copilașii, de al căr dor se prăpădesce. Și cătă și mai cătă accente ale unei nostalgii înfocate. Fatalitatea însă îl condamnase pe sîrmanul la o boală fără leac, care avea se-și închidă ochii după cele mai înfiorătoare svîrcoliri și lupte cu o moarte inevitabilă.

În spital, Gagu deveni foarte nervos; cel mai mic pas prin coridoare sau în giarul odăii sale îl făcea furios. Pe la 3 oare și ceva eclată turbarea. Sparse toate giaturile, sfărîmă cu un drug de fier, ce îl smulse din părete, masă, pat, sparse ușa cu picioarele scoțîndu-'i tablele, dar', lucru de mirare, nu fugi din odaie. Se da cu capul de fereastră, din care cauză își pricinui o rană pe frunte.

Bolnavii de prin împregiurime s'au spăriat. Pe la 8 oare seara era momentul suprem, ca se 'i-se pună nenorocitului cămașa de forță. Abia opt oameni voinici 'i-au putut birui.

Pe la oarele 5, au venit dl Pasteur și Dr. Brailov, ca se-și vață bolnavul, care nu vorbea decăt numai de nevasta și copiii sei, și apoi de odată își aruncă privirea spărioasă pe jos și striga înecîtat „câni, câni!” Întrebînd Pasteur ce e „câni, câni?” 'i-s'a spus că e e „canis” pe latinesce. După o observațiune de o oară și jumătate, oamenii științei se îndepărtară.

Varietăți.

(Discipulul unei regine.) Se dișe că Natalia, regina Sîrbiei, care își petrece de cătă di în capitala Ungariei, ar fi una dintre cele mai bune dansatoare. Un bărbat tîner anume Miliutin, membru al unei mari familii sîrbe și mare adoratoare a dinastiei Obrenovici, a fost odată prezentat reginei Natalia cu observarea, că ar avé inclinarea de a pasi pe cariera diplomatică. Tînerul Miliutin numai decăt a dobăndit iubirea și simpatia reginei, căci era dealtmîntrelea cavalier elegant și frumos de minune. — Prima întrebare, ce 'i-a pus-o Natalia, a fost: „Scii d-ta juca?” Tînerul bărbat, durere, era foarte neumbat în toate acelea, ce se țin de obiceiurile și formele societății europene, și astfel nici se joace nu scia. Regina nu 'i-s'a putut închipui, cum ar și pute căștiga onoare Sîrbiei un diplomat, care nu scie dansa! N'a putut deci fi liniștită, până-ce nu a chemat la sine pe tînerul Miliutin și 'i-a grăt astfel: „D-ta nu vei merge în Europa, ca diplomat sîrbesce, până nu vei scii juca. . . Te voi învăța însă eu însămi măiestria aceasta”. Așa s'a și întemplat. Regina 'i-a învățat însăși a juca, și astăzi Miliutin e cel mai binevădut oaspe al cercurilor mai înalte sociale din Paris, ca „attaché”-ul legațiunii sîrbe de acolo. Toți laudă purtarea cavalerască și calitățile excelente ale tînerului Miliutin; și discipulului reginei Natalia 'i-se vestesce mai din toate părțile un viitor strălucit.

(Regele Ludovic al II-lea și Români.) Dl Gion serie în „Românul” următoarele: Se poate ca nervositatea, care îl chină în cest din urmă an pe Ludovic, regele Bavariei, se fi devenit din ce în ce mai intensă; se poate ca obiectele de artă, cari împodobiau castelul dela Hohenschwangau se fi fost mai des sparte în capul pagilor, șambelanilor și servito-

rilor regali; — înainte însă, astfel de momente de crăpățiune, de furii și manii erau mai rari. Inteligența regelui, atât de cultivată, judeca cu o pricepere și cu o luciditate, de care într'un rînd în 1882, un senator, un medic și un artist dramatic, toți Români, se convinsesă pe deplin tot la castelul de lîngă Berchtesgaden, multumită uneia din cele mai neașteptate întemplări și unuia din acele capricii, cari apucau pe Ludovic II cu o iuteală ca de trăsnet. Fură până acum — și vor mai veni poate necreșdînd în moartea Regelui — fură Englezi curioși și excentrici — în proporțiuni engleze! — cari veniau la Hohenschwangau, pentru a vedé pe „Invisibilul încoronat” și cari, săptămîni de-a rîndul făceau potecă prelîngă drumurile ascunse ale castelului și prin podurile lui doar de vor zări, în fuga fantastice sale trăsuri, la lumina torțelor, figura încruntată a Regelui Bavariei. Nu sciu dacă mulți isbutiră a-l zări. Românii nostri nu numai că-'l vîdura, dar' încă, lucru neaușit, Regele le vorbi de România „țeară interesantă din multe puncte de vedere”, de „poporul român, care ca ori-ce popor tîner și viteaz, merită pe drept simpatia tuturor”, de „minele României cari, lucrate, vor aduce țerii bogății menite a îmbunătăți starea întregii națiuni”. Și după o astfel de primire atât de binevoitoare pe căt de neprevădută, Ludovic II dispăru, ear' Români vizitară castelul și în urmă plecînd cumpărară dela fabrica regală de lemnărie din vale, condeie, cari, dișea Bavarezul vîndător, sînt lucrate de Ludovic II. În urmă numai, după-ce aflară ce face Regele când vede oamenii, și care e firea acestui suveran, fără seamîn în șirul regilor și împăraților, Români își deteră seamă de norocul — de altmîntrelea primejdios — ce avuseră.

Bibliografie.

„Convorbiri pedagogice.” Revistă pentru educațiune și instrucțiune. Apare odată pe lună în fascicule de 1/2 coale. Satul-nou, 1/13 Iunie 1886. Anul I. Nr. 1. Sumar: Cosma Anca (cu portret fotolitografic și faximil de subscriere). — Salarisarea învățătorilor. — Cari copii frecuează școala mai neregulat? — George Lazar. — Sughițul. — Amintiri din copilărie (poveste culeasă din calea ferată). — Anecdote. — Cronica contemporană. — Revista diarelor pedagogice. — Curier bibliografic. — Loc de informațiuni. — Ghiciră. — Telefonul Redacției. — Pe învîlitoare: Cătră p. t. cetitori. — Încîntare. — Redactori: P. Stoica și I. Pop Reteganul.

* * *

„Biserica ortodoxă română.” Revistă periodică eclesiastică. Anul al X-lea. Nr. 5. București, Maiu 1886. Tipografia cărților bisericesci.

* * *

„Candela.” Foie bisericească-literară. Apare odată pe lună. Cernăuți, 1 Iunie 1886. Anul V. Nr. 6. Sumar: Fîntănele și codici dreptului bisericesc ortodox. — Notițe despre viața și activitatea Metropolitului Moldovei Vărlăam (1632—1653.) Biblioteca populară și înființarea lor. — Articol rutenesc. — Cuvîntare de ținut în biserica veche metropolitană din Suceava, unde zac moascele S. M. M. Ioan Nou. — Predică ținută de dl C. Calmuschi la biserica Sf. Ioan din Bărlad, în noaptea Pascilor din anul 1886. — Articol rutenesc. — Cronică.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

București, 25 Iunie n. Camera a autorizat pe guvern a încheia și în decursul ferilor parlamentare învoieli provisorie cu acele state, care stau cu România în rapoarte comerciale.

Opoziția intenționează se arangeze astăzi o demonstrațiune, spre a împedeca convențiunea consulară germano-română.

Paris, 25 Iunie n. Manifestul conțelui de Paris protestează în numele legii contra expulsării. Contele constatăază alipirea sa cătră patrie, pe ale căreia legi el nici odată nu le-a violat. Pentru Franția numai o mîntuire mai există: monarhia tradițională. Contele de Paris sperează, că cu ajutorul lui Dumneșu și cu sprijinul prietenilor sei el va pute împlini această misiune.

Paris, 25 Iunie n. La Tréport a sosit infanterie și gendarmerie, spre a împedeca eventualele turburări. Imbarcarea conțelui de Paris s'a întemplat fără nici o conturbare în prezența unei mulțimi de prietini și aderenți ai sei.

Milano, 25 Iunie n. Indivișii arestați ieri au intenționat se arangeze greve de muncitori. Anume ei au întreținut o mulțime de rapoarte cu cercurile lucrătorilor din Pavia, Cremona, Brescia și Novarra.

Londra, 25 Iunie n. Parlamentul s'a închis ađi după ameađi prin Regina.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Septimin Albini.

Economie.

Sciri economice din România. În cursul săptămânii trecute, serie „Bomba“, au plecat din portul Brăila două vapoare; — unul sub pavilion german numit „Dithmarschen“ cu 375 boi și „Rischar Kilsale“ sub pavilionul englez cu 106 boi, ambele cu destinație pentru Italia. Vaporul german „Dithmarschen“ este al treilea curs ce face, plecând încărcat cu boi, și se dăcă până la toamnă va mai face încă patru drumuri încărcat cu boi pentru Italia.

Activitatea în exportarea cerealelor prin portul Brăila este în plină vigoare, serie diarul „Bomba“ din localitate. — Anul acesta, adaugă citatul diar, s'au vădut mulțime de vagoane încărcate cu orș și secară sosite din Brașov și alte părți ale Transilvaniei; asemenea pentru prima dată în această vară s'au vădut mulțime de șlepuri încărcându-se cu meu pentru Odesa, și sute de vagoane încărcate cu cereale din șosele din Moldova. Exportațiunea este destul de mare și chiar nu se găsesse atâtea cantități, pe cât se caută de cumpărători. Prețurile sunt foarte favorabile. O mulțime de vapoare, corăbii și șlepuri staționează în port, așteptând să fie încărcate.

Cursul pieței din Sibiu.

din 25 Iunie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.50	vënd.	8.55
Lire turcesci	„	11.20	„	11.25
Imperiali	„	10.20	„	10.25
Ruble rusești	„	1.20	„	1.21

Bursa de București.

Cota oficială dela 24 Iunie st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump.	—	vënd.	—
„ Rur. conv. (6%)	„	—	„	—
Act. de asig. Dacia-Rom.	„	263.1/2	„	264.—
Banca națională a României	„	1014.—	„	—
Impr. oraș. București	„	—	„	—
Act. de asig. Națională	„	—	„	—
Credit mob. rom.	„	—	„	—
Serisuri fonciare urbane (5%)	„	48.3/8	„	—
Schimb 4 luni	„	—	„	34.—
Societ. const.	„	162.1/2	„	230.1/4
Aur	„	14.1/2	„	14.3/4

Cea mai bună [188] 18

Hârtia de țigarete

e veretabilul

LE HOUBLON

fabricat francez

de CAWLEY & HENRY, în PARIS

A se feri de imitațiune.

Această hârtie se recomandă cu căldură din partea domnilor Dr. I. I. Pohl, D. E. Ludwig, D. M. Lippmann profesori de chimie la universitatea din Viena, pentru curățenia sa absolută și pentru că nu are în consistența sa nici o materie stricăcioasă.

Concurs.

[297] 1—3

Fiind a se deschide cu 1-a Septembrie a. c. st. n. scoala civilă de fete cu internat a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, prin aceasta se escrie concurs pentru ocuparea a 3 posturi de profesori, dintre care unul va fi numit și director, și a 2 posturi de profesoare, dintre care una va fi numită directoară a institutului.

Doritorii de a ocupa vre-unul dintre posturile de profesori au să prezente următoarele documente:

- atestat de botez;
- document despre cualificațiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea de posturi de profesori la scoale civile;
- o arătare în scris despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum;
- arătarea specialității, pentru care este pregătit cu deosebite;
- fiind limba română limba de propunere, să dovedească, că posedă perfect limba română în vorbire și în scriere.

Pentru posturile pe profesoare se cere prelungă cualificațiunea amintită mai sus, și cualificațiune specială pentru lucrul de mână și vîrstă de cel puțin 20 ani.

Concurenții, cari vor dovedi aptitudine specială în privința cunoașterii și a

limbei germane, franceze sau altei specialități de școală, vor ave preferență între cei altcum cu pregătiri egale.

Fiecare concurent, care va fi ales profesor sau profesoară, se obligă a propune până la maximul de 30 oare pe săptămână.

Cu posturile aceste de profesori sînt împreunate următoarele beneficii:

- profesorilor salar anual de câte 700 fl. v. a. și 150 fl. v. a. bani de cuartir;
- profesoarelor, prelungă întreaga întreținere în internat, (cost, locuință, încălzit, luminat, spălat) salar anual de 400 fl. v. a;
- profesorului, numit director, adaus la salar de 100 fl. pe an, și adaus de 50 fl. pe an la banii de cuartir, eventual cuartir corespunzător în natură;
- profesoara, numită directoară a internatului, adaus la salar de 100 fl. v. a. pe an.

Concursele însoțite de documentele numite mai sus, să se prezente subsemnatului comitet până la 31 Iulie st. n. a. c.

Din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută la Sibiu în 16 Iunie st. n. 1886.

Iacob Bologa,

v.-pres.

Dr. D. P. Barciann,

secretar.

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Sz.-Ujvár — (Transilvania)

deschide abonamente pe anul 1886 la:

„Amicul Familiei“. Diuar belestristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și 15-a și a unei în numeri câte de 2—3 coale; și va publica poesii, romanuri, romane, schițe, piese teatrale, studii sociale, articoli scientifici, amănunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl.; pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

„Preotul Roman“. Diuar bisericesc, scolastic și literar. Va eși în broșuri lunare câte de 2³/₄—3¹/₄ coale; și va publica articoli din sfera tuturor științelor teologice și între acestea mulțime de predici pe Dumineci, sărbători și diverse ocașii, mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl.; pentru România 10 franci plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Abonații primesc unele premii de valoare și-și pot procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră.

Colectanții primesc gratis al patrulea exemplar.

Tot acolo au apărut și se află de vîndare:

Biblioteca „Săteanului Român“. Cartea I, II, III, IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl.; câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiunii din Fiume prin Vincențiu Nicoară, profesor gimnasial. Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Colectă de Recepte din economie, industrie, comerț și chimie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. Partea I. Paul Hunfalvy despre cronica lui Georgiu Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere, invederită și apretiată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I, II, III. Prețul broșurii I, II. câte 40 cr.; broșura III. 30 cr. Toate trei împreună costă 1 fl.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. G. Borgovan. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și viorele poesii populare culese și adunate de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoș. Novellă istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebuie să se însoare. Novellă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Puterea amorului. Novellă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morar. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șiuluțiu. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, membru al academiei franceze. Prețul 10 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic, de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbați de școală, de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Gherla. Imprimăria „Aurora“. 1885. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. Acest op cu devisa: „Tot ce putem arăta, să arătam pruncilor!“ — este dedicat educatorilor și învățătorilor, plăpânde generațiuni a poporului român, a celui popor, ce s'a luptat mai mult pentru limbă decât pentru viață. Edițiunea acestui manual în octav mare cuprînd 341 pagini, tipar garmond, este frumoasă și tare plăcută ochiului. În modesta noastră

literatură pedagogică, nu aflăm nici un op, nici un manual întocmit după lipsele scoalelor noastre în măsura, în care este acesta; și trebuie să constatăm cu plăcere, că autorul la redactarea acestui manual a desvoltat mult zel împreună cu o rară diligență, intențiune sinceră însoțită de un studiu serios și îndelungat prin ce s'a făcut demn de lauda și spriginirea publicului român, mai ales a celor în prima linie interesați, cărora nu hesitam nici un moment a-l recomanda cu toată căldura.

Manual de Gramatica limbei române pentru scoalele populare în trei cursuri, de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. Prețul 30 cr.

Manual de stupărit de Ioan Costinu. Cu 36 figuri explicative. Prețul cu porto francat 70 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Micul mărgăritar sufletesc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesci frumos ilustrată, pentru prunci scolare de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesci. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., legat 22 cr., legat în pînză 26 cr.; 50 de exemplare broșurate 6 fl., legate 9 fl., legate în pînză 12 fl.; 100 exemplare broșurate 10 fl., legate 17 fl., legate în pînză 22 fl.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru prunci scolare de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. (Edițiune pentru greco-catolici și altă edițiune pentru greco-orientali. Să se noteze: care edițiune se cere).

Visul prea santei vergure Maria, a Născătoarei de Dumnezeu, urnat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Tot acolo se plătesc cu prețuri urcate acțiunile dela „Albina“ și „Furnica“ și cu prețurile originale acțiunile dela „Ardeleana“, „Timișiana“ și „Economul“.

[296] 1